

Derimod er der med Hensyn til de ekstraordinære Retter noget i, hvad den højtærede Justitsminister sagde. Han gjorde sig først til af at have skiftet Mening. Det er ligesom Bismarck. Han sagde i sin Tid, at det er kun dumme Folk, som ikke skifte Mening, og det finder heller ikke jeg, der er nogen Skam i. Men jeg mener, at naar man skifter Mening, skal man have nogen Grund til det. Og i Virkeligheden har den højtærede Justitsminister ogsaa haft en Grund til at skifte Mening om de ekstraordinære Retter, og det er den, at han er gaaet over til at stryge Anklageprincippet. I saa Tilfælde vil der vedblivende bestaa de samme Grunde til, at Regeringen faar Ret til at indsætte ekstraordinære Retter, som hidtil. Men naar derimod Anklageprincippet bliver indført, ville Grundene være faldne bort. Iøvrigt kan jeg ikke tro andet, end at da den højtærede Justitsminister har vist sig villig til at skifte Mening, vil han paa dette Punkt igen være villig til at skifte Mening, altsaa endnu en Gang være klog, thi jeg synes, det ikke kan gaa an at lade et Forslag gaa gennem Folketinget og endelig vedtage det, hvor man egentlig slaar en Streg over hele den ordinære Organisation af Retterne og udsætter enhver Borger, i hvert Tilfælde i kriminelle Sager, for at blive dømt af ekstraordinære, maaske ganske ukvalificerede Dommere.

Endnu skal jeg kun fremhæve, at naar Justitsministerens Forslag, hvad jeg ikke tvivler om, i det hele er billigere end Proceskommissionens, kommer det noget af, at Spørgsmaalet om Billighed og Ikke-Billighed den Gang blev anset for noget, som det laa udenfor Proceskommissionens Competence at behandle. Jeg tvivler altsaa ikke om, at det er billigere, men at Proceduren i civile Sager efter Justitsministerens Forslag skulde være billigere end efter Kommissionens, kan jeg rigtignok ikke se, thi den fordyres derved, at man lægger Forberedelsen af Sagen over til Underretterne, medens dette efter Proceskommissionens Forslag ikke var Tilfældet; der bleve Sagerne ligesom nu førte helt ved Overretten. Endvidere maa jeg bemærke, at det, som skulde gøre Proceduren dyrere efter Proceskommissionens Forslag, nemlig at Vidner osv. blive førte umiddelbart, neppe vil kunne undgaas her. Jeg tror ingeniunde, det vil blive saaledes, at man kun en sjælden Gang gør det; jeg tror tværtimod, at navnlig Sagførere ville begære det af Retten, og Retten vil ikke

gerne nægte det. Og lad mig tilføje, at der kommer en Ulempe frem, som man ikke kan benægte. Det er noget uheldigt, at nogle Vidner i en Sag blive førte umiddelbart, andre ikke. Man kommer derved let til at bedømme disse Vidnesbyrd paa en noget forskellig Maade. Det bestyrker igen det, jeg holdt paa, at det enten skal være Regelen, at de skulle føres umiddelbart, eller at de skulle føres middelbart, og Undtagelsen maa ikke blive saa vag som her i Forslaget, men maa begrænses til bestemte Tilfælde, som der kan angives Betingelser for.

Borgbjerg: Den højtærede Justitsminister vilde i sit Svar til mig og andre ikke gaa i Enkeltheder, men udsatte Detailbehandlingen til anden Behandling, og jeg kan derfor svare den højtærede Minister meget kort. Angaaende Ikke-Opfyldelsen af Grundlovens § 71 hævdede Justitsministeren, at man ikke behøvede at opfylde alle Grundlovens Løfteparagraffer paa een Gang. Det var hans Forsvar. Men jeg har ikke sagt, man skal det, jeg har hævdet, at man skulde opfylde de af Grundlovens Løfteparagraffer, der vedrøre en bestemt Sag, samtidig. Det var ogsaa det, Proceskommissionen hævdede, og det er det, Folketinget har hævdet. Gør man ikke det, kan jeg ikke se andet, end at saa er Justitsministeren inde paa Skraaplanet, thi saa kan man ogsaa skille en enkelt Grundlovsparagraf ad. Det er kun Formalisme at sige: Bestemmelserne om Mundtlighed og Offentlighed og om Nævninger staa i samme Paragraf, men Bestemmelsen om, at Retsplejen skal adskilles fra Forvaltningen, staa i en anden Paragraf. Begge disse Paragraffer have efter Grundlovsfædrenes Mening til Hensigt at skaffe os et virkeligt tilfredsstillende Retssystem.

Den højtærede Justitsminister undskyldte sig overfor min Anke over, at han, naar han nu her møder med noget, som han kalder ikke blot billigere, men ogsaa bedre end det, Folketinget gentagende har vedtaget ikke var fremkommen med det i sin Tid, med, at det var han ikke i Stand til eller forpligtet til, for hvis han havde gjort det i Aarene 1901—03, vilde han have fraveget den historiske Gang, men saaledes forholder det sig ikke ganske. Da Justitsministeren forelagde Proceskommissionens Forslag i Efteraaret 1901, erklærede han udtrykkeligt, at han ikke var enig paa alle Punkter med dette Forslag, han vilde for-